

**Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje**

**USTVARJALCI FILMA,
KI JIH NE VIDIMO NA FILMSKEM PLATNU**

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtor:
Tai Holobar, 6. razred

Mentorica:
Patricija Jakob

Celje, marec 2024

USTVARJALCI FILMA, KI JIH NE VIDIMO NA FILMSKEM PLATNU

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtor:
Tai Holobar, 6. razred

Mentorica:
Patricija Jakop

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, marec 2024

POVZETEK

Film je eden najvplivnejših umetniških medijev, ki vse od svojega nastanka v zgodnjih letih 20. stoletja igra ključno vlogo pri oblikovanju in izražanju kulture ter pri oblikovanju družbenih in čustvenih izkušenj. Ustvarjanje filma je zahteven in večplasten proces, ki združuje različne strokovnjake in poklice iz različnih področij umetnosti, tehnologije in industrije. Vsak posamezen film je rezultat dela številnih ustvarjalcev, ki prispevajo svoje znanje, veščine in ustvarjalno vizijo k ustvarjanju končnega izdelka. V raziskovalni nalogi smo se osredotočili na ključne poklice, ki so nepogrešljivi pri ustvarjanju filma. Predstavili smo vlogo in pomen vsakega od teh poklicev ter z anketnim vprašalnikom preverili, ali učenci od 6. do 9. razreda naše šole vedo, kateri poklici sodelujejo pri ustvarjanju filma in kaj so njihove naloge. Ugotovili smo, da je več kot polovica vprašanih največkrat zapisala poklic režiserja, na drugem mestu po pogostosti se je znašel snemalec, tretji je kostumograf. Med poklici, ki so si jih izbrali anketiranci, so v veliki večini pravilno opisali delo snemalca. Povprašali smo jih tudi, za kakšno zvrst filma bi se odločili, če bi anketiranci ustvarjali film, kje bi ga posneli in koga bi povabili k sodelovanju?

KAZALO

1 UVOD	6
1.1 Opredelitev področja	6
1.2 Namen raziskovalne naloge	6
1.3 Opredelitev raziskovalnega vprašanja in hipoteze	6
1.4 Metode raziskovanja.....	7
1.4.1 Metoda dela z viri in literaturo	7
1.4.2 Metoda anketiranja	7
1.4.3 Metoda intervjuvanja.....	8
1.4.4 Metoda obdelave podatkov in njihova interpretacija	8
2 TEORETIČNE OSNOVE	9
2.1 Rojstvo filma in njegov razvoj	9
2.2 Filmski žanri	10
2.3 Filmski ustvarjalci in njihove naloge.....	10
2.4 Intervju: Matic Holobar	12
3 OSREDNJI DEL	14
3.1 Predstavitev raziskovalnih rezultatov	14
3.2 Rezultati statistične obdelave podatkov.....	15
4 DISKUSIJA.....	22
5 ZAKLJUČEK.....	24
6 VIRI IN LITERATURA	25
6.1 Elektronski viri	25
7 PRILOGA	26

KAZALO TABEL IN GRAFIKONOV

<i>Tabela 1: Število anketiranih po spolu.....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 2: Število anketiranih po razredih.....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 3: Število pravilno zapisanih poklicev po razredih</i>	<i>15</i>
<i>Tabela 4: Največkrat zapisani poklici po razredih</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 5: Število pravilno opredeljenih nalog pri posameznih poklicih.....</i>	<i>17</i>
<i>Tabela 6: Izbira filmskega žanra.....</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 7: Koga bi povabil k ustvarjanju filma?.....</i>	<i>19</i>
<i>Tabela 8: Izbira prostora za snemanje filma</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 9: Mnenje o filmu</i>	<i>21</i>
<i>Graf 1: Število anketiranih po spolu</i>	<i>14</i>
<i>Graf 2: Število anketiranih po razredih</i>	<i>15</i>
<i>Graf 3: Število pravilno zapisanih poklicev po razredih.....</i>	<i>15</i>
<i>Graf 4: Največkrat zapisani poklici po razredih.....</i>	<i>16</i>
<i>Graf 5: Število pravilno opredeljenih nalog pri posameznih poklicih</i>	<i>17</i>
<i>Graf 6: Izbira filmskega žanra</i>	<i>18</i>
<i>Graf 7: Koga bi povabil k ustvarjanju filma?</i>	<i>19</i>
<i>Graf 8: Izbira prostora za snemanje filma</i>	<i>20</i>
<i>Graf 9: Mnenje o filmu Šepet metulja</i>	<i>21</i>

1 UVOD

1.1 Opredelitev področja

Ker smo si v letošnjem šolskem letu v šoli ogledali film *Šepet metulja*, in ker je v filmski ekipi pri tem filmu sodeloval tudi raziskovalčev oče, se nam je porodila ideja, da bi raziskali in predstavili ozadje nastajanja filma oziroma kdo vse sodeluje pri nastanku. Raziskovalec je bil pogostokrat prisoten pri snemanju tega filma. Zanimivo mu je bilo opazovati proces snemanja kadrov, saj so nekatere morali velikokrat ponoviti. Zanimivo je bilo videti tudi režiserja, igralce, snemalce, maskerje in druge pri njihovem delu ter kako so reševali neljube situacije, kadar so se pojavile.

1.2 Namen raziskovalne naloge

Namen naše raziskovalne naloge je:

- ugotoviti, ali učenci poznajo poklice, ljudi ter njihovo delo za filmskim platnom;
- če bi se sami postavili v vlogo režiserja, kje in s kom bi posneli film ter kakšen filmski žanr bi si izbrali.

1.3 Opredelitev raziskovalnega vprašanja in hipoteze

V okviru našega raziskovalnega dela smo ves čas raziskovanja zasledovali cilj, ki nam je dal odgovore na naslednja vprašanja:

- Ali učenci vedo, kateri poklici sodelujejo pri ustvarjanju filma?
- Kateri poklic bodo učenci največkrat zapisali?
- Ali učenci vedo, kakšne so naloge največkrat zapisanega poklica?
- Kateri razred bo pravilno navedel največ nalog poklicev?
- Če bi se učenci postavili v vlogo glavnega ustvarjalca filma, kakšen žanr filma bi izbrali, koga bi povabili k sodelovanju ter kje bi film posneli?

Na podlagi zastavljenih vprašanj smo nato postavili naslednje hipoteze:

H1: Učenci so v veliki večini napisali vsaj tri poklice, ki sodelujejo pri nastajanju filma.

H2: Učenci so največkrat zapisali poklic režiserja, nato mu sledita snemalec ter scenograf.

H3: Več kot polovica učencev pozna naloge snemalca.

H4: Devetošolci so za vse tri zapisane poklice pravilno določili tudi njihove naloge.

H5: Več kot polovica učencev bi za ustvarjanje filma izbrala akcijski film, k sodelovanju bi povabili prijatelje, film pa bi snemali s pomočjo računalniških efektov.

1.4 Metode raziskovanja

Pri ustvarjanju raziskovalne naloge smo uporabili naslednje metode dela:

- metoda dela z viri in literaturo,
- metoda anketiranja,
- metoda intervjuvanja,
- metoda obdelave podatkov in njihove interpretacije.

1.4.1 Metoda dela z viri in literaturo

Za raziskovanje nastanka filma smo uporabili spletne vire ter si prebrali zgodovino nastanka filma. Poiskali smo, kateri poklici so pomembni za nastanek filma ter pri vsakem preverili naloge in dela, saj smo nato lažje analizirali odgovore naših anketirancev. Preverili smo tudi, kakšni žanri obstajajo v filmskem svetu.

1.4.2 Metoda anketiranja

Za namen raziskave smo s pomočjo podatkov, ki smo jih našli na spletu, sestavili anketni vprašalnik ter ga razdelili učencem od 6. do 9. razreda naše šole. Vprašalnik je sestavljen iz šestih vprašanj. Prvi del vprašalnika zajema osnovne podatke o spolu in razredu anketirancev, preostali del pa podatke, ki smo jih pridobili z zaprtim in odprtim tipom vprašanj. Ankete so bile anonimne. Pri analizi rezultatov smo upoštevali odgovore 186 anketirancev.

1.4.3 Metoda intervjuvanja

Za metodo anketiranja smo se odločili, ker je oče raziskovalca sodeloval pri nastajanju film Šepet metulja, in sicer kot asistent režije in fotograf. Povprašali smo ga o razlogu za sodelovanje pri snemanju, kakšne so bile njegove delovne naloge, kako se je pri svojem delu počutil, kakšno je bilo vzdušje v ekipi pri snemanju ter kako dolgo je trajalo, da so film v celoti posneli in kako naporno je takšno delo.

1.4.4 Metoda obdelave podatkov in njihova interpretacija

Metodo anketiranja smo uporabili za empirični del naše raziskave. Anketni vprašalnik smo razdelili med učence od 6. do 9. razreda naše šole. Razdelili smo 194 vprašalnikov, od tega je bilo 186 veljavnih. 3 vprašanja so bila zaprtega tipa in 3 vprašanja odprtega tipa.

2 TEORETIČNE OSNOVE

2.1 Rojstvo filma in njegov razvoj

Film je medij, ki združuje gibanje, zvok, sliko in pripovedovanje zgodbe ter tako ustvari vizualno in čustveno izkušnjo za gledalca. Začetki filma segajo v konec 19. oziroma začetek 20. stoletja, ko so ustvarjalci začeli eksperimentirati z gibljivimi slikami. Prvi filmi so bili posnetki v črno-beli tehniki.

Film se je skozi zgodovino razvijal in spreminjal na mnogo različnih načinov. Ključni mejniki v zgodovini razvoja filma so:

- Konec 19. stoletja sta brata Auguste in Louis Lumiere ustanovila tovarno fotografskih plošč in kmalu zatem patentirala prvi kombinirani aparat za snemanje in projekcijo gibljivih slik, imenovan cinematographe. Istega leta sta posnela prvi film *La sortie des ouvriers de l'usine Lumiere* (Odhod delavcev iz tovarne Lumiere).¹ Primitivne kamere in kratki filmi so predstavljali osnovo za nadaljnji razvoj filmske umetnosti.
- V začetku 20. stoletja je razcvet doživel nemi film. Nemi filmi so bili posneti v samo enem posnetku, z nepremično kamero in enim igralcem ter nekaj pomočniki.²
- Zvočni filmi so se pojavili v 20. letih 20. stoletja z razvojem tehnologije za snemanje in predvajanje zvoka v filmih.³
- Zlata doba Hollywooda velja med leti 1930 in 1950. V tem obdobju je Hollywood postal epicenter filmske industrije, produkcija filmov je dosegla vrhunec.⁴
- Z razvojem digitalne tehnologije in računalniških učinkov je film v 20. in 21. stoletju doživel revolucijo v snemanju, montaži in distribuciji. Vizualni učinki in digitalne animacije so prestavile meje mogočega v razvoju filmske industrije.⁵

¹ <https://www.rtvsllo.si/kultura/film-in-tv/125-let-od-zacetka-kina-ko-sta-brata-lumiere-prvic-javno-prikazala-filme/547173>

² <http://www.historyoffilm.net/movie-eras/silent-black-and-white-movies/>

³ <http://www.historyoffilm.net/movie-eras/silent-black-and-white-movies/>

⁴ <http://www.historyoffilm.net/movie-eras/silent-black-and-white-movies/>

⁵ <http://www.historyoffilm.net/movie-eras/silent-black-and-white-movies/>

2.2 Filmski žanri

Z besedo žanr označujemo obliko umetniškega dela, zlasti filmskega⁶. V filmski umetnosti poznamo veliko različnih žanrov, vsak od teh ima posebne značilnosti. Določitev filmskega žanra lahko predvsem pomaga gledalcem pri njihovi izbiri, kateri film bi si ogledali. Navedli smo le nekaj žanrov, ki jih lahko pogosteje zasledimo v kinu ali na spletu:

- Drama: osredotoča se na resnejše teme, kot so medosebni odnosi in življenjske težave;
- Akcija: akcijski filmi vsebujejo veliko akcijskih prizorov, kot so streljanje, hitra vožnja, razne borbe in drugo;
- Komedija: film je posnet z namenom zabave in smeha za gledalce. Vsebuje humor, komične like in smešne situacije;
- Grozljivka: vzbuja strah in napetost pri gledalcu. V grozljivki pogosto vidimo krvave prizore in nadnaravno dogajanje;
- Pustolovščina: vključuje avanture, raziskovanje sveta in nevarne situacije. Pustolovski filmi v ospredje postavljajo junaka ali junakinjo, ki je kos nevarnostim na poti.

2.3 Filmski ustvarjalci in njihove naloge

Kot smo že omenili je film medij, ki združuje gibanje, zvok, slike in zgodbo. Da film nastane, potrebujemo poklice in strokovnjake na različnih področjih. Navedli in opisali bomo le nekaj glavnih poklicev, ki na svoj način prispevajo k ustvarjanju filma⁷:

Producent je koordinator, ki vodi finančno in organizacijsko plat filma. Nadzoruje finance, izbere ekipo, zbira sponzorje, izbira lokacije snemanja ter še mnogo več. Pri projektu je pomemben od samega začetka do konca snemanja oziroma do končnega izdelka.

Režiser je odgovoren za ohranjanje rdeče niti filma od začetka do konca. Pogosto sodeluje pri razvoju scenarija in skrbi za dosledno izvajanje le-tega, sodeluje pri avdicijah, z napotki usmerja igralce, nadzira in vodi snemanje na prizoriščih ter skrbi, da so prizori posneti v skladu z načrti. Je kreativni vodja in sodeluje pri oblikovanju vizualne podobe projekta. Odloča o končnem zaporedju prizorov, o izbiri glasbe ter o zvočnih in vizualnih učinkih. Režiser je

⁶ <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=%c5%beanr>

⁷ <https://kostimografija.hr/filmska-ekipa/>

pomemben poklic pri nastajanju filma, saj mora dobro komunicirati z vsemi sodelavci ter koordinirati njihova dela.

Asistent režije je povezovalni člen med režiserjem in preostalo produkcijsko ekipo. Pomaga pri pripravi snemalnega načrta in skrbi, da snemanje poteka v skladu z dogovorjenim načrtom. Njegova naloga je tudi, da posreduje režiserjeva navodila preostali filmski ekipi. Pomaga pri reševanju logističnih težav ter skrbi, da je ob pravem času vse na svojem mestu. Dobro je, da je sposoben hitro reševati morebitne težave ter tako zagotoviti, da snemanje poteka nemoteno.

Scenarist napiše zgodbo, ki je osnova za film. Temelj za dober film je dobro napisan scenarij, ki vsebuje zanimive like, jasno in prepričljivo zgodbo ter zaplet in razplet.

Scenograf ima nalogo načrtovati in ustvariti sceno za posamezen kader. Prav tako je zadolžen za nadzor nad mojstri, ki mu pri tem pomagajo.

Snemalec ima ključno vlogo pri snemanju filma, saj upravlja in vodi kamero. Prizore snema v skladu z dogovorjenimi smernicami – kakšna bo osvetlitev, iz katerega zornega kota bo narejen posnetek, kje bodo nameščene kamere oziroma kako se bodo gibale. Tesno sodeluje z režiserjem.

Fotograf dokumentira proces nastajanja filma. Med samim procesom nastajanja filma fotografira priprave igralcev (maskiranje, kostumi, frizura, ...), ekipo med delom, vzdušje v zaodrju in drugo. Ustvari lahko tudi portrete igralcev v njihovih vlogah, ki so lahko del spominskega arhiva ob nastajanju filma. Fotograf ustvari tudi uradne fotografije za plakate, naslovnice ter spletne strani in material za promocijske namene.

Kostumograf izbere ali oblikuje oblačila za igralce. Poskrbi tudi za primerna oblačila igralcev v primeru slabega vremena.

Masker skrbi za ličenje in pripravo igralcev na snemanje. Poskrbi za razne dodatke, ki jih igralci potrebujejo, kot so npr. lasulje, brki, tetovaže, rane, modrice in drugo.

Frizer igralcem naredi pričesko kot je bilo dogovorjeno z režiserjem in kostumografom. Pred snemanjem posameznega kadra poskrbi, da je pričeska takšna, kot je bilo dogovorjeno.

Tonski tehnik/snemalec zvoka skrbi za kakovosten zvok pri snemanju filma. Prav tako je odgovoren za naknadno snemanje dialogov, zvokov in glasbe v ozadju ter zvočnih efektov.

Montažer je zadolžen za sestavljanje in urejanje posnetkov v smiselno celoto. S tem ustvari končni izdelek. Lahko dodaja tudi zvoke oziroma zvočne efekte.

Filmska ekipa je sestavljena še iz drugih poklicev oziroma strokovnjakov, kot so skladatelji, distributerji, mojstri za svetlobo in vizualne učinke ter seveda igralci. Pri nastajanju filma je pomembno, da vsi člani ekipe med seboj dobro sodelujejo ter tako prispevajo h končnemu izdelku.

2.4 Intervju: Matic Holobar

Ali vam je bilo všeč sodelovanje pri snemanju filma?

Da, bilo mi je všeč.

Katero delo ste opravljali?

Opravljal sem delo asistenta režije in fotografa. Kot slednji sem skrbel za fotografije med samim snemanjem, ki smo jih nato lahko uporabili za promocijske namene – za plakate, kartice za oboževalce, za socialne medije in vse ostalo.

Kakšno je bilo vzdušje v snemalni ekipi med snemanjem? Ste se počutili v redu? Ste se razumeli med seboj?

Pri snemanju filma sodeluje veliko ljudi, zato vedno stvari ne potekajo gladko, lahko pride do kakšnih sporov. Ob takih trenutkih je naloga asistenta režije, da je hkrati mediator, terapevt, pomočnik ali nadomestni starš oziroma to, kar situacija zahteva od njega. Večinoma je bilo vzdušje pri snemanju dobro in pozitivno, probleme pa smo reševali skupaj.

Kaj je razlog, da ste se pridružili snemalni ekipi?

V prvi vrsti sem se odločil za sodelovanje, ker poznam režiserja Alena Pavšarja, ki me je prosil, da bi opravljal delo asistenta režije, pritegnil pa me je tudi scenarij. Zdi se mi, da je to zgodba,

ki jo je potrebno povedati, saj je tudi tema takšna, da spodbuja ljudi k razmišljanju in sprejemanju drugačnosti. Tudi sam sem učitelj in se dostikrat srečujem s podobno situacijo, z isto tematiko – iste »Frenke« gledam v šoli⁸, iste »svetovalne delavke« gledam v šoli.

Drugo skrito vodilo za sodelovanje je bilo, da sem lahko počel to, kar najraje počnem in to je fotografija.

Kako dolgo ste snemali film?

Prvotno smo imeli določenih 35 snemalnih dni. 4. avgusta smo imeli prvi snemalni dan, nato smo pet oziroma šest dni skupaj snemali. Temu je sledil dan premora. Naslednji dan smo nadaljevali s pripravo za naslednji snemalni dan. Končali smo okoli 10. septembra, razen zadnje sekvence, ki smo jo posneli na bazenu v Rimskih Toplicah konec septembra. Na koncu smo imeli skupaj 37 snemalnih dni.

Je snemanje filma naporno?

Snemanje filma je zelo naporno, predvsem, če nisi na to pripravljen ali če se prvič podaš v to. Najtežje je snemanje za igralce, saj morajo veliko čakati. Postavljanje kadra in luči, ozvočevanje igralcev, urejanje frizure in maske, vse to zahteva svoj čas.

Kot eden vodilnih sem na snemanje prihajal ob sedmih zjutraj, zaključeval sem zadnji, okoli enajste oziroma dvanajste ure zvečer.

Na koga ste se lahko med snemanjem filma zanesli, če vam kaj ni šlo tako kot bi bilo treba?

Zanesel sem se lahko sam nase, na ekipo in drug na drugega. Če ti kaj ne gre, priznaš, da nekaj delaš prvič in se zavedaš, da boš naredil napake. Pomembno je napako priznati. Z ekipo smo se res dobro razumeli in veliko jih je ostalo prav zaradi vzdušja v ekipi.

Ste se kaj novega naučili?

Naučil sem veliko novega, predvsem kar se tiče kamere in avtizma. Če doma ne bi imel tako velike podpore, kot sem jo imel, če ne bi imel odobravanja vseh otrok in predvsem žene, ki je poskrbela za družino v času moje odsotnosti, se tako velikega projekta vsekakor ne bi mogel lotiti.

⁸ Frenk – lik strogega učitelja iz filma Šepet metulja

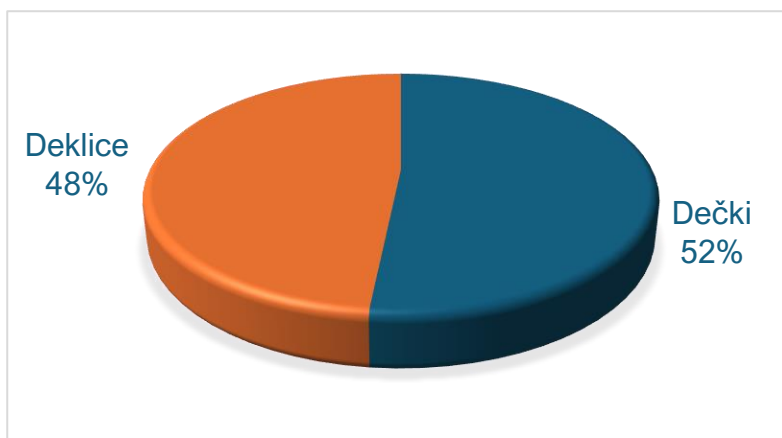
3 OSREDNJI DEL

3.1 Predstavitev raziskovalnih rezultatov

V raziskavo smo vključili učence od 6. do 9. razreda naše šole. Razdelili smo 194 vprašalnikov, od tega je bilo nepravilno izpoljenih 8 vprašalnikov. Pravilno izpolnjene ankete je oddalo 90 učenk ter 96 učencev. Zanimivo je, da je razlika med skupnim številom anketiranih dečkov in deklic zelo majhna.

Tabela 1: Število anketiranih po spolu

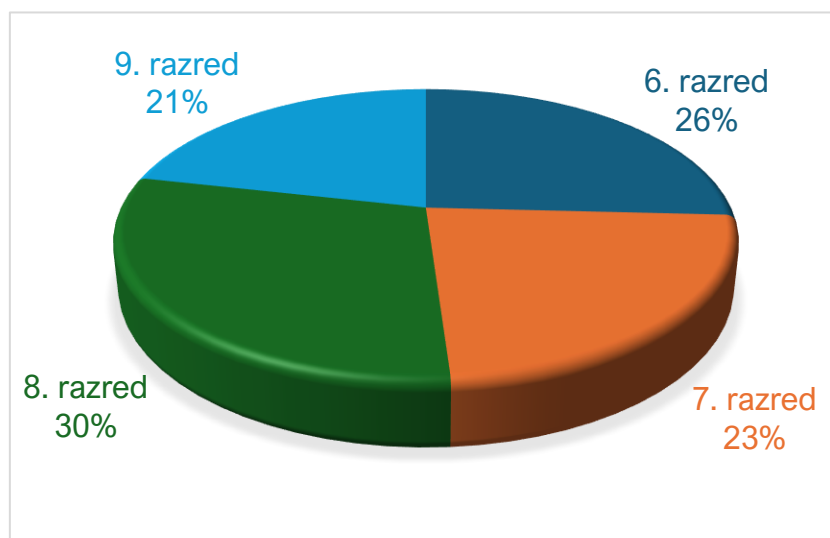
SPOL	Število učencev	%
Dečki	96	52
Deklice	90	48
Skupaj	186	100

Graf 1: Število anketiranih po spolu

Tabela 2: Število anketiranih po razredih

RAZRED	Število učencev	%
6. razred	48	26
7. razred	43	23
8. razred	55	30
9. razred	40	21
Skupaj	186	100,0

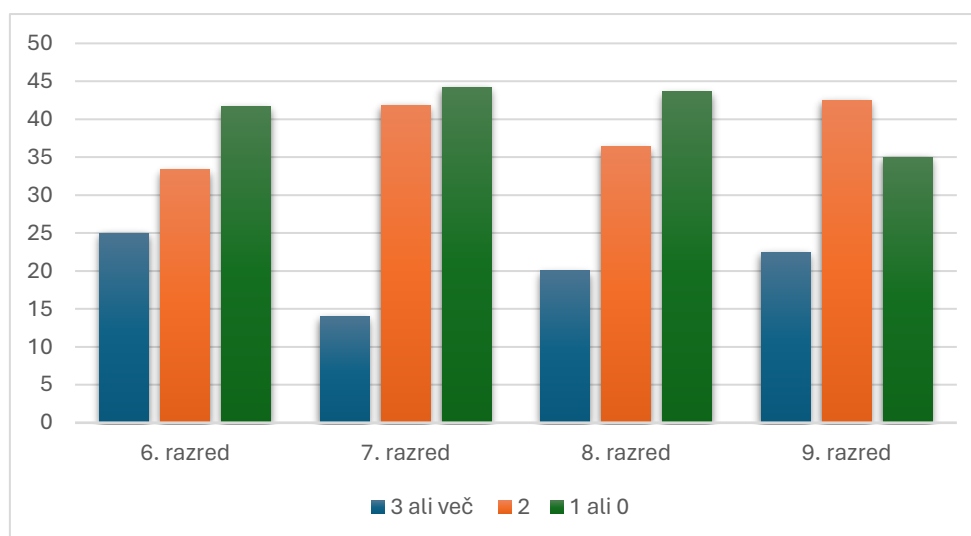
Graf 2: Število anketiranih po razredih

3.2 Rezultati statistične obdelave podatkov

1. Pri nastajanju filma sodeluje veliko oseb različnih poklicev in znanj. Zapiši vsaj tri poklice, ki so po tvojem mnenju pomembni pri nastajanju filma.

Tabela 3: Število pravilno zapisanih poklicev po razredih

POKLIC	3 (v %)	2 (v %)	1 (v %)
6. razred	25	33	42
7. razred	14	42	44
8. razred	20	36	44
9. razred	23	43	35
Skupaj	20	38	41

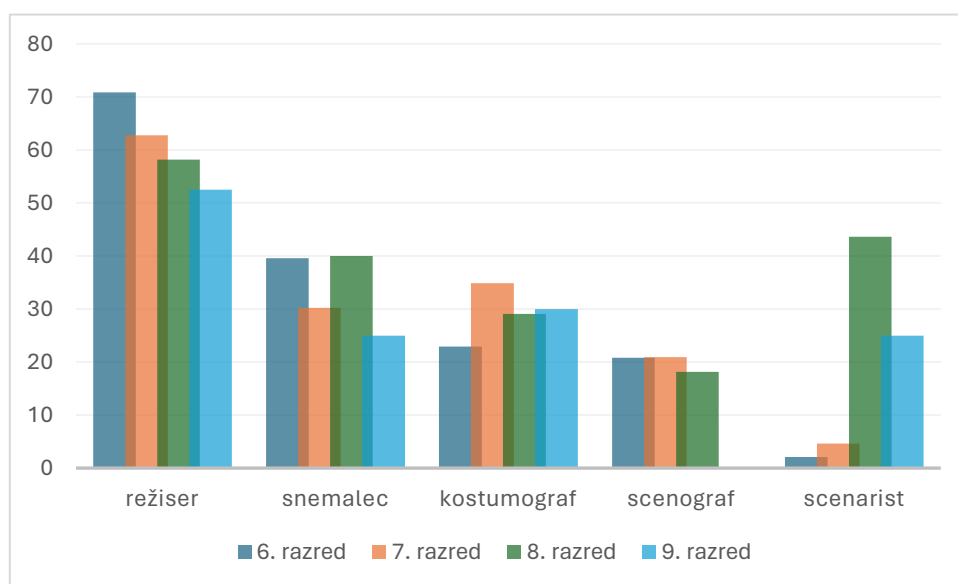
Graf 3: Število pravilno zapisanih poklicev po razredih

Pri tem vprašanju smo vse anketirance opozorili, da mislimo predvsem na poklice oziroma ljudi, ki jih nato v filmu ne vidimo. Zato smo odgovore, ki so vsebovali zapis »igralec/igralka« upoštevali kot nepravilne.

Kot je razvidno iz tabele številka 3, je manjšina učencev (20 %) znala pravilno zapisati vsaj tri poklice, ki tvorijo filmsko ekipo. Sledijo jim tisti, ki so zapisali dva poklica. Teh je bilo 38%. Le malo več (41 %) je bilo tistih, ki so zapisali samo en poklic.

Tabela 4: Največkrat zapisani poklici po razredih

POKLIC (v %)	režiser	snemalec	kostumograf	scenarist	scenograf
6. razred	71	40	23	2	21
7. razred	63	30	35	5	21
8. razred	58	40	29	44	18
9. razred	53	25	30	25	0

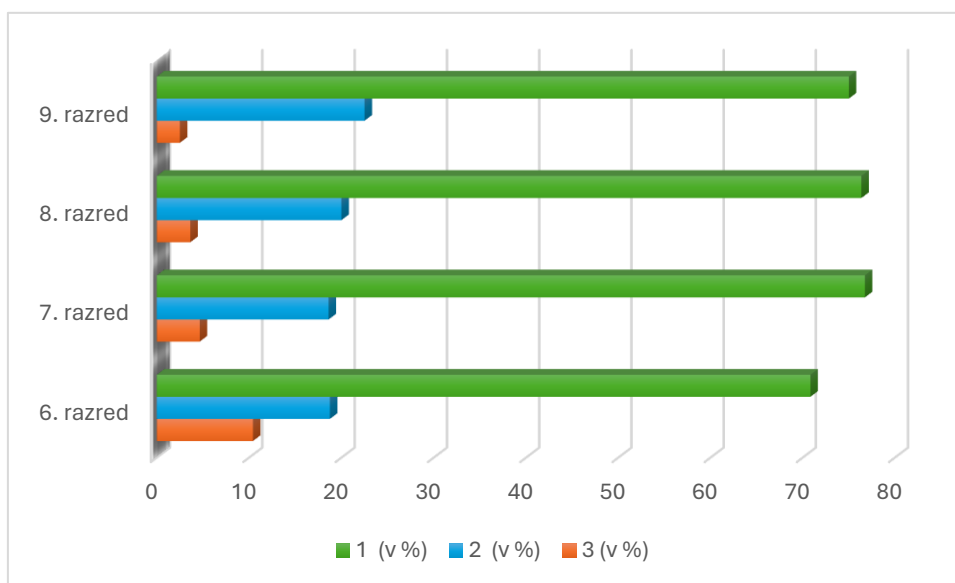
Graf 4: Največkrat zapisani poklici po razredih

Kot je razvidno iz tabele številka 4, so anketiranci v veliki večini (61 %) zapisali poklic režiserja, nato sledi poklic snemalca (34 %), kostumografa (29 %), scenarista (20 %) ter scenografa (18 %). Drugi poklici, ki so jih učenci napisali v manjšini, so masker, fotograf, producent, statist in zvočni tehnik.

2. K poklicem iz prejšnjega vprašanja dopiši, kakšno je njihovo delo pri ustvarjanju filma.

Tabela 5: Število pravilno opredeljenih nalog pri posameznih poklicih

NALOGE (v %)	3	2	1
6. razred	10	19	71
7. razred	5	19	77
8. razred	4	20	76
9. razred	3	23	75
Skupaj	5	20	75

Graf 5: Število pravilno opredeljenih nalog pri posameznih poklicih

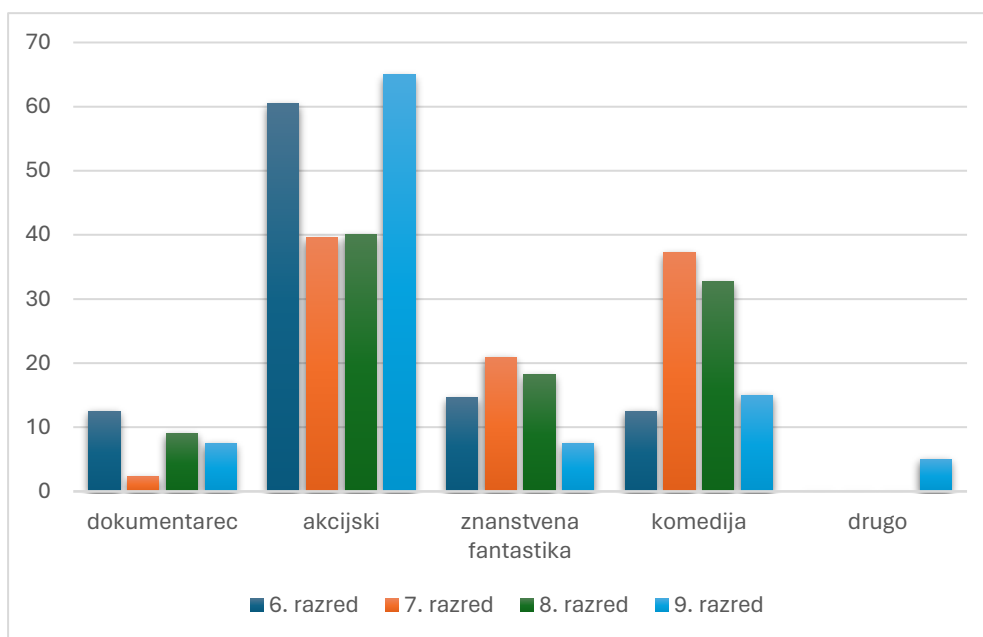
Videti je, da so anketiranci v vseh razredih v veliki večini pravilno opredelili le naloge snemalca. Takšnih odgovorov je bilo v vsakem razredu nad 70 %. Sledijo tisti, ki so pravilno zapisali dve nalogi in nazadnje še manjšina, ki je pravilno zapisala naloge k vsem trem poklicem, ki so jih navedli.

Šestošolci so v 10 % pravilno zapisali naloge k vsem trem poklicem, ki so jih navedli pri prejšnjem vprašanju. To nas je presenetilo, saj smo bili mnenja, da bodo rezultati obratni - višji kot bo razred, več bo pravilnih odgovorov.

3. Zamisli si, da bi posnel film, kot ga lahko vidiš v kinu. Za kakšno zvrst filma bi se odločil?

Tabela 6: Izbira filmskega žanra

IZBIRA ŽANRA (v %)	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	Skupaj
dokumentarec	13	2	9	8	8
akcijski	60	40	40	65	51
znanstvena fantastika	15	21	18	8	16
komedija	13	37	33	15	25
drugo	0	0	0	5	1

Graf 6: Izbira filmskega žanra

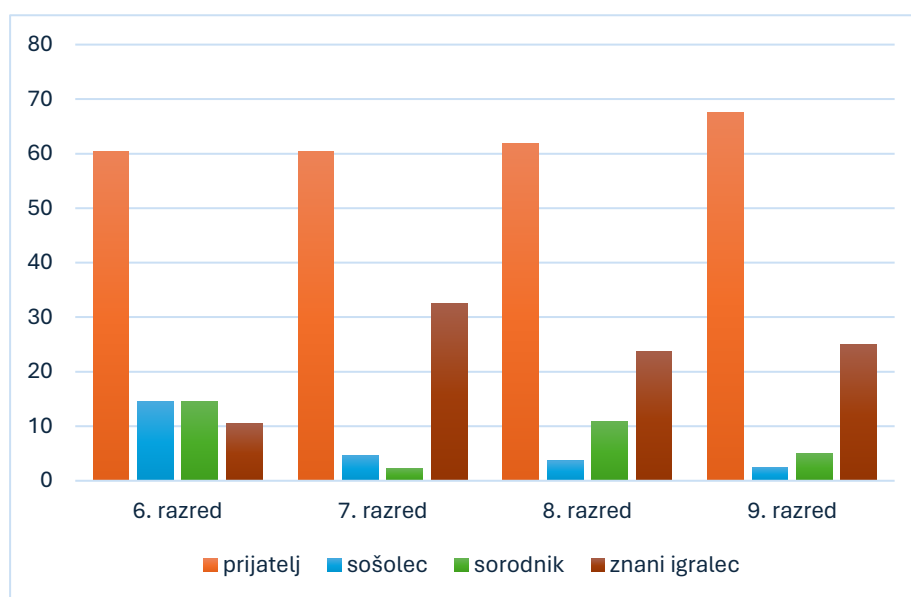
Iz tabele številka 6 je razvidno, da bi kar 51 % med vsemi anketiranimi izbralo snemanje akcijskega filma. Drugi najpogosteje izbran filmski žanr je komedija, zanjo bi se odločilo 25 % anketirancev. Med vsemi učenci bi le 1 % devetošolcev posnelo grozljivko.

Šesto- in devetošolci so v veliki večini izbrali snemanje akcijskega filma. Pri sedmo- in osmošolcih je odstotek akcijskega filma nekoliko nižji, saj so anketiranci v zelo podobnem odstotku kot akcijo, izbrali tudi komedijo.

4. Koga bi pri ustvarjanju filma povabil k sodelovanju?

Tabela 7: Koga bi povabil k ustvarjanju filma?

SODELOVANJE (v %)	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	Skupaj
prijatelj	60	60	62	68	62
sošolec	15	5	4	3	6
sorodnik	15	2	11	5	9
znani igralec	10	33	24	25	23
drugo	0	0	0	0	0

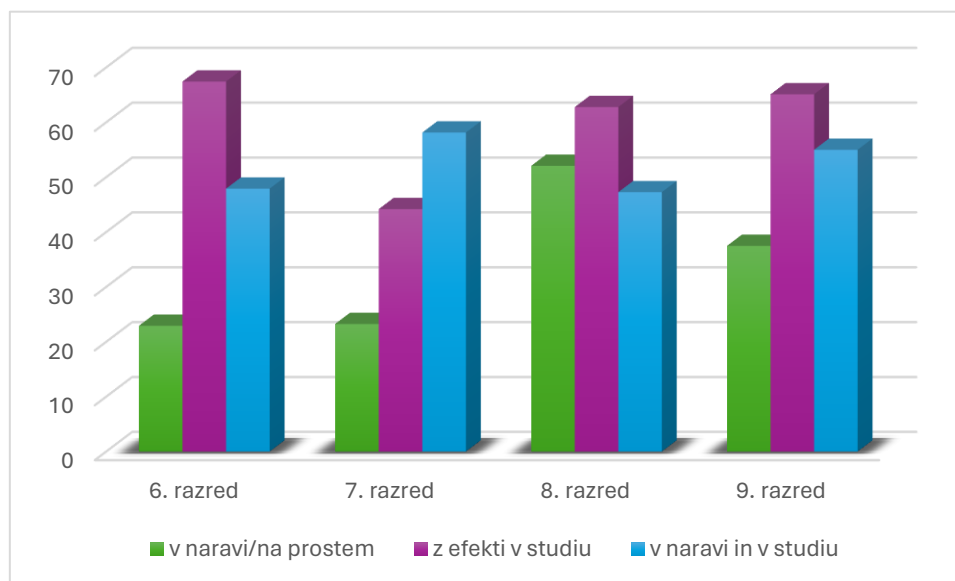
Graf 7: Koga bi povabil k ustvarjanju filma?

Anketiranci so v veliki večini izbrali možnost, da bi k sodelovanju pri ustvarjanju filma povabili prijatelja. Kar 62 % med vsemi anketiranimi je izbralo to možnost. Ostali odgovori so bili izbrani v manjšem odstotku. Izmed teh so najpogosteje izbrali znanega igralca (23 %).

5. V kakšnem okolju bi posnel film?

Tabela 8: Izbira prostora za snemanje filma

PROSTOR (v %)	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred	Skupaj
v naravi/na prostem	23	23	25	18	23
z efekti v studiu	29	19	27	28	26
v naravi in v studiu	48	58	47	55	52

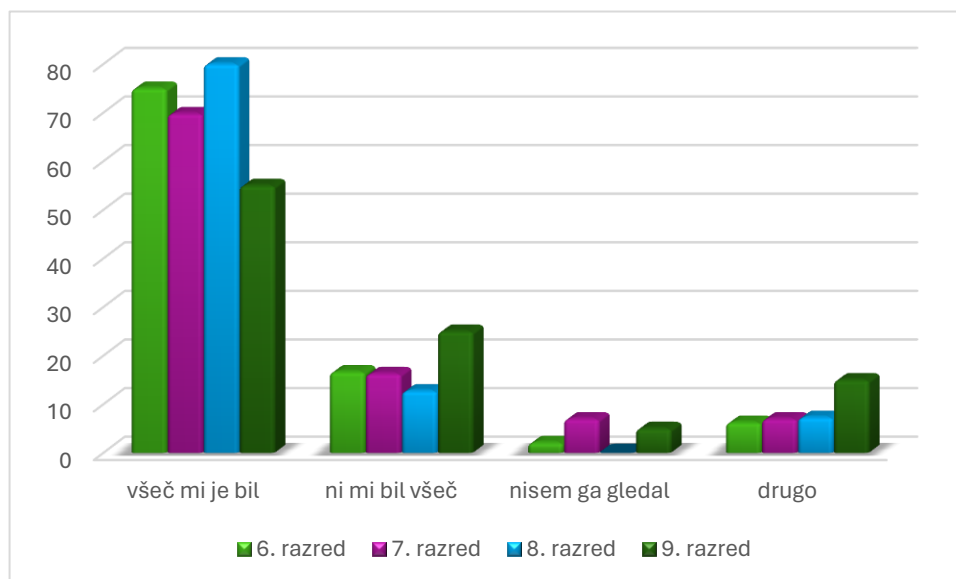
Graf 8: Izbira prostora za snemanje filma

Iz tabele številka 8 je razvidno, da je 52 % vseh anketirancev izbralo naravo in studio kot prostor za snemanje. Precej manjši odstotek anketirancev, (25 %), je izbralo snemanje z efekti v studiu ali dvorani. 22% anketiranih je izbralo možnost snemanja filma v naravi oziroma na prostem.

6. Pred kratkim si si v kinu ogledal film *Šepet metulja*. Zapiši svoje mnenje o filmu.

Tabela 9: Mnenje o filmu

ŠEPET METULJA (v %)	všeč mi je bil	ni mi bil všeč	nisem ga gledal	drugo
6. razred	75	17	2	6
7. razred	70	16	7	7
8. razred	80	13	0	7
9. razred	55	25	5	15
Skupaj	71	17	3	9

Graf 9: Mnenje o filmu *Šepet metulja*

Po rezultatih sodeč je bil film učencem zanimiv oziroma jim je bil všeč. Odstotek odgovorov v vseh razredih presega 50 %. Manjšemu odstotku anketiranih film ni bil všeč. Zanimljivo je odstotek tistih, ki si filma niso ogledali, 9 % učencev pa ni podalo odgovora. Odstotek slednjih smo v tabeli zapisali pod vrstico »drugo«.

Razlog, da smo to vprašanje uvrstili na anketni vprašalnik, je dejstvo, da je raziskovalčev oče sodeloval pri snemanju filma *Šepet metulja*, zaradi česar se nam je tudi porodila ideja o naslovu raziskovalne naloge. Film smo si v šoli tudi ogledali in nas je zanimalo, kako je bil učencem všeč.

4 DISKUSIJA

Osnovni namen naše raziskovalne naloge je bil, da spoznamo poklice, ki sodelujejo pri ustvarjanju filma in da ugotovimo, koliko učenci naše šole vedo o njih. Na začetku našega raziskovalnega dela smo si postavili nekaj ključnih vprašanj, preko katerih smo oblikovali pet hipotez.

V prvi hipotezi smo trdili, da so učenci v veliki večini pravilno napisali vsaj tri poklice, ki so pomembni pri nastajanju filma. To hipotezo moramo ovreči, saj je analiza rezultatov pokazala, da je vsaj tri poklice pravilno napisala manjšina vseh učencev, samo 20 %. Malo več (38 %) je bilo anketirancev, ki so pravilno zapisali dva poklica, največji odstotek (41%) pa predstavljajo tisti, ki so pravilno zapisali samo en poklic. Rezultati so nas presenetili, saj smo pričakovali, da učenci vedo, kateri poklici so pomembni pri nastajanju filma, saj je filmska umetnost dandanes zelo razširjena.

V drugi hipotezi smo trdili, da bodo učenci največkrat zapisali poklic režiserja, nato pa še snemalca in scenografa. Hipotezo lahko delno potrdimo, saj so rezultati pokazali, da so v kar 61 % anketiranci zapisali režiserja. Na drugem mestu po pogostosti je snemalec, ki pa so ga anketiranci zapisali v 34 %. Na tretjem mestu se ni znašel scenograf, kot smo predvidevali, temveč kostumograf. Le-tega je izbralo 29 % vprašanih. Anketiranci so zapisali še druge poklice, to so scenarist, scenograf, masker, fotograf, producent, statist in zvočni tehnik.

Tretja hipoteza se je nanašala na domnevo, da več kot polovica učencev pozna naloge snemalca. Hipotezo lahko potrdimo, saj so vsi anketiranci, ki so zapisali poklic snemalca (70%), pravilno opisali tudi njegovo nalogo. Čeprav je bil poklic režiserja naveden največkrat, so anketiranci v veliki večini napačno zapisali njegove naloge ali pa so zapisali, da »režira« ali »režisira« film. To nam ni povedalo ničesar o njihovem védenju o vlogi režiserja. Ugotovili pa smo tudi, da je nekaj anketirancev poklic scenografa zamenjalo s scenaristom, kar se je videlo po napačnem opisu nalog enega in drugega.

V četrti hipotezi smo trdili, da bodo devetošolci znali za vse tri zapisane poklice pravilno določiti tudi njihove naloge. Hipotezo moramo ovreči. Izkazalo se je, da so devetošolci v samo 3 % pravilno zapisali naloge k vsem trem poklicem, kar niti ni presenetljiv podatek, saj je le 23 % devetošolcev zapisalo tri poklice. Pričakovali smo, da bo odstotek pri tem vprašanju višji v devetem razredu.

Zadnja, peta hipoteza je bila, da bo več kot polovica učencev za ustvarjanje filma izbrala akcijski žanr, ki bi ga snemali s pomočjo računalniških efektov, k snemanju pa bi povabili prijatelja. Hipotezo lahko delno potrdimo. Pravilno smo predvidevali, da bi se anketiranci odločili za snemanje akcijskega filma. Šestošolci so se za akcijski film odločili v 60 %, devetošolci v 65 %, sedmošolci in osmošolci pa v 40 %. Domnevamo lahko, da so sedmo- in osmošolci zelo naklonjeni tudi smešnim filmom oziroma komediji, saj bi se za to zvrst filma v obeh razredih odločilo slabih 40 %. Pravilno smo domnevali tudi, da bi k sodelovanju najprej povabili prijatelja. Ta odgovor je v vseh razredih izbralo več kot 60 % anketirancev. To nas ne preseneča, saj so prijatelji v osnovnošolskem obdobju izredno pomembni. Nekaj manj vprašanih bi k sodelovanju povabilo znanega igralca. Hipotezo smo delno potrdili, saj se je domnevanje, da bi učenci raje snemali film z računalniškimi efekti v studiu, izkazalo za napačno. V večji meri so anketiranci izbrali snemanje tako v naravi kot v studiu. Šestošolci so ta odgovor izbrali v 48 %, osmošolci pa v 47 %. Sedmo- in devetošolci pa so ta odgovor izbrali v več kot 50 %.

5 ZAKLJUČEK

Film je umetnost, je gibanje. V današnjem času predstavlja eno najbolj razširjenih oblik zabave, ki združuje različne zvrsti umetnosti – glasbeno, plesno, likovno, govorno in gledališko umetnost. V samih začetkih filma so snemali s primitivnimi kamerami, zato je bil proces ustvarjanja filma zahtevnejši, kot je danes. Z razvojem tehnologije smo dobili digitalne kamere, boljše tonske naprave in drugo tehniko, s katero je izvedba snemanja filma lažja in ne toliko zahtevna kot včasih.

Film je torej skupek več umetnosti, le-ta pa zahteva sodelovanje ljudi, ki so strokovnjaki na različnih področjih. Njihovo delo je med seboj povezano in se dopolnjuje. Začetek ustvarjanja filma se začne, ko scenarist napiše besedilo za film, temu pa sledi izbira igralcev in drugih sodelavcev, ki tvorijo filmsko ekipo. To delo običajno opravita producent in režiser. Nato se določi, kako dolgo bi naj snemanje trajalo, čemur sledi snemanje filma na lokacijah, ki so jih določili. Pri tem glavno delo opravlja režiser, saj je ena izmed njegovih nalog, da v procesu snemanja sledi »rdeči niti« filma. Poleg njega ključno vlogo opravljajo še snemalec, zvočni tehnik, scenograf, lučkar⁹, masker, frizer in drugi. Po končanem snemanju pa je naloga montažerja, da izbere posnetke ter jih združi v smiselno celoto. Na samem koncu procesa nastajanja filma pa svoje delo opravijo distributerji, ki film promovirajo in prodajo naprej, da doseže gledalce ali v kinu ali pa pred televizijskimi zasloni in računalniki.

⁹ <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=lu%C4%8Dkar>

6 VIRI IN LITERATURA

6.1 Elektronski viri

Kostimografija: < <https://kostimografija.hr/filmska-ekipa/>>. (Dostop 6. 2. 2024)

Kinoteka. V kraljestvu zgodovine filma. <<https://kinoteka.si/preberi-vec/v-kraljestvu-zgodovine-filma/>>. (Dostop: 20. 2. 2024)

RTV Slovenija: 125 let od začetka kina. <<https://www.rtv slo.si/kultura/film-in-tv/125-let-od-zacetka-kina-ko-sta-brata-lumiere-prvic-javno-prikazala-filme/547173>>. (Dostop: 19. 12. 2023)

History of film (Zgodovina črno-belega tihega filma). <<http://www.historyoffilm.net/movie-eras/silent-black-and-white-movies/>>. (Dostop: 15. 2. 2024)

Ustvari dokumentarec: Vodnik po tvojih prvih korakih v svetu dokumentarnega filma. <<https://socialna-akademija.si/ustvari-dokumentarec/2-4-2-snemalna-ekipa/>>. (Dostop: 26. 2. 2024)

7 PRILOGA

ANKETNI VPRAŠALNIK

Zdravo! Sem učenec 6. razreda in pripravljam raziskovalno nalogo o nastajanju filma. S tem anketnim vprašalnikom bom dobil odgovore, ki jih potrebujem za raziskovalno nalogo. Anketa je anonimna.

Razred: 6., 7., 8., 9. (obkroži)

Spol (obkroži): M Ž

1. Pri nastajanju filma sodeluje veliko oseb različnih poklicev in znanj. Na črto zapiši vsaj tri poklice, ki so po tvojem mnenju pomembni pri nastajanju filma.

2. K poklicem iz prejšnjega vprašanja dopiši, kakšno je njihovo delo pri ustvarjanju filma.

3. Zamisli si, da bi posnel film, kot ga lahko vidiš v kinu. Za kakšno zvrst filma bi se odločil?

- a) dokumentarni film
- b) akcijski film
- c) znanstveno-fantastični film
- d) komedija
- e) drugo: _____

4. Koga bi pri ustvarjanju filma povabil k sodelovanju?

- a) prijatelja/prijateljico
- b) sošolca/sošolko
- c) sorodnika
- d) znanega igralca
- e) drugo: _____

5. V kakšnem okolju bi posnel film?

- a) v naravi/na prostem
- b) z efekti v studiu/v dvorani/v učilnici
- c) v naravi in v studiu
- d) drugo: _____

6. Pred kratkim si si v kinu ogledal film Šepet metulja. Zapiši svoje mnenje o filmu.

Mentor/-ica PATRICIJA JAKOB skladu z 20. členom Pravilnika o organizaciji mladinske raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom USTVARJALCI FILMA, katere avtor/-ica je TAI HOLOBAR:
KI JIH NE VIDIMO NA FILMSKEM PLATNU

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 10.4.2024

Podpis mentorja

Podpis odgovorne osebe

*

POJASNILO

V skladu z 20. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja (-ice) in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja (-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor (-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.